

Kammarrätten i Göteborg
Box 1531
401 50 Göteborg

Till:
Högsta förvaltningsdomstolen

HÖGSTA FÖRVALTNINGS-
DOMSTOLEN
Bered Enhet 1

INKOM: 2020-12-02
MÅLNR: 6783-20
AKTBIL: 1

Överklagande

Klagande

Försäkringskassan

Motpart

Mohammad Osman Samadi
C/O Heidari
Fagottgatan 7 lgh 1301
656 31 Karlstad

Avgörande som överklagas

Kammarrätten i Göteborgs dom den 9 oktober 2020 i mål nr 3856-20

Saken

Aktivitetsstöd enligt förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Försäkringskassan begär att Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd i målet.

Yrkande

Försäkringskassan yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom och fastställer Försäkringskassans beslut den 15 april 2020.

Vad ska Högsta förvaltningsdomstolen pröva?

Frågan i målet är om det föreligger särskilda skäl för att bevilja ersättning längre tid tillbaka än månaden före ansökningsmånaden när den enskilde har blivit retroaktivt inskriven i arbetsmarknadspolitiskt program (se 2 kap. 1 § FEA) men inte har varit faktiskt förhindrad att ge in ansökan i tid.

Varför ska Högsta förvaltningsdomstolen meddela prövningstillstånd?

Det saknas vägledande praxis på hur begreppet särskilda skäl ska tolkas i 10 kap. 5 § förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Avgöranden från kammarrätt uppvisar olika bedömningar i liknande situationer och detta ger otydlig vägledning gällande om begreppet särskilda skäl innebär att det ska finnas ett faktiskt förhinder att ge in ansökan i tid. Det är därför av vikt för rättstillämpningen att frågan prövas av högsta instans.

Försäkringskassan vill inför eventuell samordning av mål som behöver prövas av Högsta förvaltningsdomstolen uppmärksamma att frågan om särskilda skäl även är aktuell i Försäkringskassans överklagande gällande etableringsersättning (daterat och skickat till Högsta förvaltningsdomstolen den 28 september 2020 i mål nr 5557-20).

Motivering i sak

Enligt 10 kap. 5 § förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser får ersättning för längre tid tillbaka än månaden före ansökningsmånaden lämnas endast om det finns särskilda skäl.

För perioden september 2019 - januari 2020 deltog Mohammad Osman Samadi i arbetsmarknadspolitiska insatser. Hans anvisning till arbetsmarknadspolitiskt program enligt förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin hade dock återkallats från och med ett beslut om utskrivning från Arbetsförmedlingen den 4 september 2019. Arbetsförmedlingen beslutade sedan den 28 februari 2020 att upphäva utskrivningsbeslutet och beslutade den 5 mars 2020 att retroaktivt skriva in Mohammad Osman Samadi i jobb- och utvecklingsgarantin från och med den 4 september 2019. Ansökningar om aktivitetsstöd från Mohammad Osman Samadi för tiden september 2019 – januari 2020 kom in den 6 mars 2020.

I den överklagade domen bedömer kammarrätten att det inte kan ha förefallit meningsfullt för Mohammad Osman Samadi att ansöka om aktivitetsstöd innan Arbetsförmedlingen upphävde sitt beslut om att återkalla hans anvisning till arbetsmarknadspolitiskt program. Försäkringskassan konstaterar dock att det finns tidigare avgöranden från Kammarrätten i Göteborg i vilka denna bedömning inte gjorts i motsvarande situationer.

I dessa tidigare avgöranden (Kammarrätten i Göteborg mål nr 929-19 och 1610-19) var situationen likvärdig på så sätt att Arbetsförmedlingen fattat beslut om retroaktiv inskrivning i jobb- och utvecklingsgarantin för den tid som den enskildes ansökningar om aktivitetsstöd avsåg. Kammarrätten uttalar i domarna att den enskilde deltagit i aktiviteter de dagar som det söktes ersättning för och den enskilde borde därför ändå ha ansökt i tid.

Särskilda skäl avser enligt Försäkringskassans uppfattning sådana omständigheter som är hänförliga till den sökande själv och som medför att denne varit förhindrad att ansöka i tid. Exempelvis sjukdom eller olycksfall kan vara sådana omständigheter. Utöver detta anser Försäkringskassan att det kan finnas särskilda skäl om deltagaren, utan att ha varit förhindrad att lämna in ansökan i tid, ändå har en rimlig förklaring till varför så inte skett. Det kan vara fallet när det föreligger ömmande omständigheter, som under en tid efter en nära anhörigs dödsfall. Det har i detta mål inte kommit fram vare sig att Mohammad Osman Samadi skulle ha varit förhindrad att lämna in ansökan i tid eller att det skulle finnas en rimlig förklaring till att han inte gjort det.

Försäkringskassan instämmer även i vad som förts fram i den skiljaktiga meningen i den överklagade kammarrättsdomen. Arbetsförmedlingens beslut om utskrivning hade inte vunnit laga kraft under tiden som Mohammad Osman Samadi deltagit i programaktiviteter. Det kan förväntas att en enskild som begär omprövning av ett beslut förstår att det finns en möjlighet att beslutet ändras och att det därför i denna situation inte var meningslöst att ge in ansökningarna om aktivitetsstöd i tid. Dessutom har Mohammad Osman Samadi under den aktuella tiden inte förlitat sig på utskrivningsbeslutet i det avseendet att han trots beslutet deltagit i programaktiviteter.

Kammarrätten hänvisar i den överklagade domen till 2 kap. 9 § andra stycket förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Nämda paragraf reglerar nivå av ersättningsbelopp och enligt Försäkringskassan saknar den relevans för bedömningen av särskilda skäl.

Det bör ankomma på den sökande att visa att det finns särskilda skäl för att ersättning ska lämnas trots en för sent gjord ansökan. Det har inte framkommit någon omständighet av den art som gör att de sena ansökningarna framstår som ursäktliga. Försäkringskassan anser därför att det saknas särskilda skäl för att lämna ersättning för längre tid tillbaka än månaden före ansökningsmånaden.

Försäkringskassan

Gun Borgstedt
Verksamhetsområdeschef för VO Processjuridik